

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

98. szám.

Brassó, Csütörtök, szeptember 1-én.

III. évfolyam 1887.

A Redoute.

Van Brassóban egy színház-egylet. Évek óta már fennáll. Ezt tudjuk. De hogy mit csinál, arról nincs tudomásunk. Azt is tudjuk, hogy két évvel ezelőtt a városi főmérnökkel egy gyönyörű tervrajzot készített el, mely szerint a Klastrom-kapu elé akarát építtetni a színházat. Még azt is tudjuk, hogy részvényekre akarta talán alapítani ezt s hogy Brassó városa legyen a főreszvényes. Még azt is tudjuk, hogy homályosan, hogy Brassó városa ebbe nem ment bele s hogy e szerint a főmérnök szép terve csak terv maradt, mely diszította ugyan a múlt évi helyi kiállítást.

De hogy ezután mi történt s hogy azóta a színház-egylet mit csinál, arra nézve már eszerben hagy tudományunk.

De nem, még sem. Még tudunk valamit. Egy újabb terv is merült fel, egy nagyon helyes eszme. A jelenlegi „Korona” fogadó óriási telkére a város közönsége építene vígadóval egybekapcsolt színházat.

Ez a terv nemcsak helyes, hanem életrevaló is. Csakhogy annak is van már legalább két éve, hogy ez a terv felmerült. De azóta ott is maradt, a honnan kiindult. Pedig jól tudjuk, hogy ezen ügy iránt rendkívül meleg érdeklődéssel viseltetik meggyénk minden köre s különösen városunk közönsége kivétel nélkül, kezdve a városunk emelkedését annyira szívén viselő főispánunkon.

És az ügy mégis szunnyad. Pedig ha valahol közszükségletet képez egy színház és vígadó: Brassóban bizonyára és első sorban. Ha kisebb városoknak, mint Segesvár, Sepsiszentgyörgy és hasonlóknak nincs állandó színházuk s vígadó-terület, ezt még értjük, — mert ott kisebbek az igények és sokkal csekélyebb a szűkséglet; kevesebb az alkalom, melyben hiányát érzik. Évenként 4—5 hétig — s ez is csak legjobb esetben — van színházuk, néhány műkedvelő-előadásuk s táncvígalmuk, a melyeknek egy-egy középserű terem elegendő.

De nálunk, hol hónapokon keresztül időznek színházak, hol rendszeren nagyobb szabású estélyek adatnak, hol országra szóló művészek fordulnak meg s adnak nagy hangversenyeket, hol gyakorik a nagy ünnepélyek mindhárom nemzetiségénél, — nálunk egy ál-

landó színház s nagy, diszes terem valóban közszükséglet.

Van egy szűk, tűzveszély ellen semmi biztonságot nem nyújtó épületünk, a melyre utalva vagyunk, ha színészek időznek itt, — mert ezt a termet, melyben még télen is megfő a közönség a forróságtól — színháznak csufolják.

Mikor 1884-ben a szász dalegylet jubilált, kénytelen volt szinkört építeni magának. Azóta volt legalább ideiglenes menedékünk bizonyos alkalmakra. De most az sincs többé, az a házagot pótló faalkotmány új házagot nyitott. — Hát teremmel hogy állunk? Egy cseppel sem jobban. Van egy teremünk, nagy teremnek csufoljuk. Mert nincs nagyobb. Pedig minden alkalommal láthatjuk, hogy nagyon is nem „nagy”. Emlékezzünk csak vissza a Zichy Géza gróf hangversenyére; gondoljunk csak az írók s művészek legutóbbi estélyére: a közönség — mely bár számított ülőhelyekre váltott jegyet — kiszorult a teremből, mely ha kétszer oly nagy, akkor is zsúfolva lesz vala hallgatókkal s akkor bizonyára az óvódák is, a színház-egylet is megéreztek volna az anyagi sikert.

S aztán milyen ez a terem? Mikor az írók tiszteletére adott diszebeben egyik vendég Brassó szászainak magas kulturálapotát magasztalta s ezt azzal indokolta, hogy nagy gondal őrzi régi emlékeit, — akaratlanul is feltékkintettünk a „nagy terem” falaira s az a kérdés nyilalt át elménken: vajjon az az évek soráról a falakon felelt ujnyi vastagságú por s szebbnél-szebb pókhálók nem-e szintén ily gondtal és féltékenyen őrzött emlékek-e?

Valóban, nagy hiány Brassóban egy vígadó, sőt mondhatnók: szégyen Brassóra, hogy nincs színháza s vígadója.

Hasonlitsuk össze a velünk egyenrangú városokat. Kolozsvárnak van színháza már évtizedek óta s van vígadója is. Beszterczének, mely Brassónál sokkal kisebb, van színháza; Szolnoknak van színháza, pedig nincs ily intelligens közönsége; szóval alig lesz egy velünk egyenrangú városa az országnak, melynek ne volna vagy megfelelő állandó színháza, vagy vígadója, vagy esetleg mindkettő is. — Csak Brassónak nincs. Hogy miért, azt nem kutatjuk. De hogy legyen és mielőbb legyen, azt óhajtjuk.

Mi azt a tervet, hogy a színház és vígadó összekötessék, igen helyesnek tartjuk s a kijelölt telket elég alkalmasnak is. Ha esetleg ezért húzódnék a dolog, mert a városnak nincs pénze, akkor keressenek az illetők magán vállalkozót s bizonyára nem egyet fognának találni.

De valamit tenni kell ez irányban. Ezt már városunk és intelligens közönségének reputációja is kívánja!

Városi tanács és színház-egylet, hol késel az éji homályban?

—i.—

Külföld.

Brassó, aug. 31. A bolgár kérdés még mindig vajdik. Megbízható oldalról sürgönyzik: A francia kormány visszahívtá sophiai képviselőjét, Flesch főkonzult. Stambulov azon kívánságának adott kifejezést, hogy Ferdinánd herczeg a magával hozott környezetét váltsa fel bolgárokkal; a nép rossz szemme, nézi, hogy csak idegenek vannak a fejedelem körül találhat a fejedelem a bolgárok közt sokkal megfelelőbb titkárokat és szárnysegédeket, kik ismerik a viszonyokat és személyeket.

A legutóbbi török jegyzék kézhez vétele előtt Ausztria-Magyarország kijelentette, hogy nem hagyhatja jóvá Ernroth-nak bolgár regenssé való kineveztetését, mert ez a terv ellenkezik a berlini szerződéssel. Anglia és Olaszország egy véleményen vannak az osztrák magyar monarchiával, ellenben Franciaország és Németország hajlandóknak látszanak az orosz tervezetet előmozdítani. A porta Ausztria-Magyarország tanácsára fölszólította Oroszországot, hogy a bolgár-kérdés megoldására tegyen célravezető, practikus javaslatokat. Beszéli, hogy Olaszország azt javasolta a portának, hogy a válság befejezéseig szentesítse Coburg Ferdinánd herczeg megválasztását. Anglia és Ausztria-Magyarország támogatják az olasz kormány javaslatát. Az új fejedelem és a hadsereg közötti viszony egyre tisztul. Arról azonban alig lehet szó, hogy ez a viszony szilárd és tartós lesz. Hogy Ferdinánd herczeg a tiszti karral való érintkezésben sokkal tartózkodóbb, mint elődje volt s hogy szorosabbra igyekszik fogni az gyeplőt, természetesen látszik, ha tekintetbe vesszük, hogy sok kompromittált tiszt lépett a hadseregbe, mely egy év óta teljesen magára lévő hagyatva, ki volt téve minden demoralizáló befolyásnak. Bámiely helyesnek látszik is azonban az új fejedelem tartózkodása, nem lehet tagadni, hogy összehasonlításra vezet a múlt és jelen között és utját al-

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

„Ütilapu.”

Ez a czime azon lapnak melyet az írók és művészek társasága tagjai leutazásuk alkalmával a vasúton összeállítottak, a melyből közöljük a következő katalányokat.

Hölgyeink.

(Írányzikk.)

Vonatunk telve van régiségekkel. A paktáskából vízőzön előtti szójátékok, őszbe porult tisztes élecek, kiforrott régi versek, platinával bevont csevegések és jobb korból való zeneművek támadnak fel dicsőségesen minden állomáson.

Még dicsőségünk is a régi. Sőt a publikum is a régi, a ki szó nélkül elhiszi nekünk, hogy mindez csupa ujság.

Hogy régészeti kirándulás nem lett a dologból, az egyedül a hölgyeknek köszönjük.

A mi kedves hölgyeink az egyedül ujak. Nem csak korra nézve, de szellemre is ujak és üdék. Sőt minden perczen ujjabbak és kedvesebbek.

Mi több, ujak a mi hölgyeink — minden követő állomáson is.

Saját külön németünk (a ki van) Araðon, a szép aradi hölgyek láttára így szólított meg egy odaváló utat:

— Da will ich Ihnen A Rad geben. Verheirathen Sie sich augenblicklich!

Mikor pedig Dévára érünk, a mi külön francziák, ha volna, így kiáltana föl:

— Vraiment, c'est la ville D'Eva. (A vonat megérkezett, ne tessék tovább dévajkodni. Szerk.)

Quintus.

A nemzetiségek nem ellenségek, hanem közös munkára megnyerendő honfitársak. Erélyre és szigorra ott van szükség, a hol a jóakarát eredménytelen.

Réthy Lajos.

A banda.

Kik hatalmasabbak, mint orkánok, vészek, Csapatostul jönnek írók és művészek, Valamennyi fényes diadaltól részeg, S ujjabb diadaltól ittasulni készek!

Nézd, a csapat élén láthatod Komócsyt, Büszkén lépdel, mintha a menyország kócsit Dugta volna zsebre! Csitt most csak szó, csitt. Ő beszél — be kár, hogy nincsen Piripócs itt!

Ott fut Dolinay, csapat kapitánya; Koszorut köt, hajlong, nőknek pusztít hányja. Városokra lecsap, mint az éhes kánya, A ki nézi — jaj, jaj — irigyl és szánja.

Aztán a nagyok közt ott láthatod grátis Latabárt és Sipost, Szohnerrel Szanát is. Foly a viccz rettentőn, rud jár rám is, rád is Mig Várady Tóni kinban nyögi: sátis!

Szép hölgyek sorában ott van a két Kordin A charmante mamával. A sphérák akkordin Játszanak ők ketten, s nincsen olyan zord him, A ki azt ne mondja: éljen a két Kordin!

Ott van Temesvári s a derek Gelléri, S e kedves Kis József, ki az eget méri, S Kenedi a serény, a ki be nem éri Igérettel és a kéziratot kéri.

Ott van — de már látszik a határon Déva; Irónak s művészek leszen biztos rév a! Jertek honleányok, Kati, Erzsi, Éva, A mi készül. annak a fele se tréfa!

Ábrányi Emil.

Kirázott gondolatok.

A női szellem törekvése a művészet és szellem terén vetekedjék a férfi vezér-csillagokkal, hogy visszfénye legyen azoknak.

Téglás Gáborné.

Kéziratot kérnek? 8 órai vasuti utazás, fogadtatás, 2 órai kocsikázás, öltözködés, hangverseny, bankett és végre 4 órai harsogó czigányzene által kísért alvás után? Minden szellem (még ha máskor volna is)

ja anrak, hogy a hadsereg új főnöke hamarosan népszerűvé legyen.

A berlini „Nordd. Allg. Zeitung” megerősíti a „Kölnische Zeitung” azon hírét, hogy sokkal több ama kérvények száma, — melyek a gabonavámok felemelését óhajtják, mint azt a lapok eddig közölték. E hírlap szerint még mindig érkeznek a monarchia minden részéről kérvények, melyekből az tűnik ki, hogy a kereskedelmi világ a gabonavámok felemelését pártolja.

Román lapszemle.

— Az E. M. K. E. és az Assotiatunea egymással összehasonlítva a „Tribuna” szemüvegén. A „Gaz.” nem megy Dévára. —

A „Tribuna” szerint az erdélyrészi románoknak is megérkezett két-három görbe nap a javából — mai de Doamne ajuta. — Az „assotiatunea” szebeni közgyűlése szerezte a fekete fellegek hasadása között ezt a fényes napot. Az assotiatuneának sok akadályllyal kell küzdenie. Damokles-féle kardok függenek felette egy-egy hajszálon s ezért nem haladhat úgy, mint ezt az igazi románok óhajtanák.

Ilyen s ehhez hasonló áradások után a magyarokról sem feledkezhetik meg, a kik azt állítják, hogy a románok assotiatuneaja nem egyéb, mint kultur-egylet. Azonban ő azt hiszi, hogy a kettő között nagy a különbség.

A román egyletnek célja a román nép művelése; és irodalma, helyre akarja hozni azt, a mit mások — értsd: a magyarok — századok alatt elrontottak. De ezt nem úgy teszik, hogy másoknak kárt tegyenek, sok szenvedéseiket megboszulják s a rosszat rosszal fizessék.

Mind igen szép, de talán tudja a „Tribuna”, hogy a bosszuállásnak nincs ma ideje, s hogy annak az egyletnek alapszabályait B. Eötvös nem azért erősítette meg, hogy most bosszuállásról elmélkedjék. — M. után láttuk, hogy mi az erdélyi román egylet, most lássuk azt is, hogy mi az E. M. K. E. a „Tribuna” szemüvegén nézve.

„Hát nem kultur-egylet, hanem védegyelet, a nemzetiség érdekében védelem a célja s nem a támadás. Hiszi is nem is, mert a visszamagyarosítás már nem védelem, hanem támadás. Ez a támadás folytonos forrongásban tartja (?) Erdélyt. Ha megengedjük is, hogy a visszamagyarosítandók valaha tiszta magyarok voltak, — de ma igen jól érzik magukat mint románok s nem akarnak ismét magyarok lenni. A román egylet tehát a román kulturát és irodalmat miveli, míg az E. M. K. E. fajharcot akar (?) kezdeni minden ok nélkül. A román egyletet nem támogatja a kormány sem erkölcsileg, sem anyagiilag, mint a kultur-egyleteket.”

Merő ráfogás, mert mindenki tudja, hogy az E. M. K. E.-et a kormány egy krajczárral sem segíyezi, ennek alaptőkéje a mi áldozatkészségünkben gyűlt össze. Az a következtetése tehát a Tribunának, hogy a román egylet e miatt nem haladhat előre, nem egyéb, mint takargatása a román egylet iránt megcsappant buzgóságnak.

Hát még minő bárgyú állítás az, hogy az E. M. K. E.-nek nem a literatura, nem a népnevelés a célja, hanem a magyarosítás. Az E. M. K. E. által már eddig is felállított számos óvoda, iskola, egyházak segélyezése nem a kultura s nem a népnevelés érdekében

történt-e? Avagy az szurja a „Tribuna” szemét, hogy a segély oda adatik, a hol a román elem közé ékelt magyarság létele leginkább veszélyeztetik? Megengedjük, hogy ez fáj neki, hogy miért ébredtünk fel, hogy miért nem aludott a társadalom még legalább 50 évig. Akkor aztán fölébredhettünk volna Romániában, de nem Ungáriában.

Aztán honnan tudja a „Tribuna”, hogy az eloláhosodott magyarok nagyon jól érzik magukat s ha valóban így áll a dolog, akkor miért aggódik s miért fogja rá, hogy az E. M. K. E. fajharcot folytat? Azért, mert fél az árnyékától. — Mi bátrak vagyunk kockáztatni, hogy az assotiatunea a legerősebb románosító-egylet, mert mi az, ha nem románosítási törekvés, a székely földön támogatni a romániskolákban a tantárgyaknak román nyelven való tanítását, holott sem a szülők, sem a gyermekek nem tudnak egy szót oláhuul. Ez az igazi eloláhosítás és nem az a magyarosítás, melyet az E. M. K. E.-re ráfog, de nem bizonyít.

Azonban nem akarjuk mi a Tribunát észre téríteni. Hadd menjen ő maga csapásán. Addig él, míg lesznek, kik üres állításait szentirásként fogadják.

A „Gazeta” az ő Felsége erdélyi utjáról vezérzik. Felhívták Déváról a jó románok, hogy csatlakozzék ő is egy alakítandó román küldöttséghez. Nem ígérkezik, mert ennek a magyarok miatt eredménye úgy sem fogja lenni. Tehát vegyék tudtul a dévai tüzesvérék, hogy a „Gaz.” nem olyan tüzes, mint ők.

A magyarok, a „Gaz.” szerint, azt akarták, hogy a románokból politikai helotákat — unu ilolu politicu — csináljanak, hogy a tróntól elválaszszák s e céljokat el is érték. Ma az erdélyi román nem közeledhetik az uralkodóhoz mint román, hogy kiönthesse szívének keserűségeit s hogy ő ünnepet ülhessen. Elzárták az utat azok, kik nem akarják, hogy a „Gaz.” úgy éljen itt, mint román. A politikai rab nem közeledhetik urához.

Igy s még szivrehatóbban kesereg a „Gaz.” S mindebből az a tanulság, hogy ő nem meg el sem Dévára, sem Kolozsvárra, hanem idehaza marad, a mi mulattatásunkra.

Czenkalji.

Hazánk a keleti kereskedelemben.

— Különös tekintettel Erdélyre. —

Szterényi József tanulmánya.

(Folytatás.)

Daczára ennyi csapásnak, ők nem rettennek vissza, s habár folyton tért vesztenek is, azért az erdélyi részek ipara mégis nő, gyárak és szövetkezetek alakulnak, sőt maga a termelés mennyisége is nagyobb. Nagy hatással vannak erre a Romániából ide telepedett román s a hazai örmény kereskedők, s különösen az előbbie, kik csaknem egész kiviteli kereskedelmünket kezökre kerítik. S forgalmunk Romániával újból nő. Vasneműek, nyers- és feldolgozott fa, pokróczok, halina- és színes posztók, flanellek, kalapok, között árak, szappan, papír, szalámi, vászon, fapalaczkok, cipők és csizmak, kötélmenűek, üveg és czérna újból Erdélyből vitetik be legtöbb Romániába s Moldvába. Az erdélyi iparczikkek közkedveltségre tesznek szert, s a román nép csak u. n. „brasovienne” árukat keres, mely elnevezés alatt az

összes erdélyi termékek értendők. „Brasovienne” elnevezést csak onnan kapták, mert kezdettől fogva Brassó volt a romániai kivitel gőczpontja, itt volt az ipar legnagyobb s a kereskedelmet nagyobbára brassói román bizományos kereskedők közvetítették.

Még egyszer feltűnik az erdélyi kivitel csillaga Romániában s Moldvában száznál több kereskedő nyilik csupán erdélyi iparczikkekkel, melyek egyenként 40—50 ezer frank évi forgalmat csinálnak. A régi karavánok újból czirkálnak. Romániába viszzük csaknem összes iparczikkeinket, onnan hozzuk a nyers-termékeket, melyeket brassói fuvarosok 14—16 lovas szekereken egész karavánokat képezve szállítanak Debreczenig, Budáig, Bécsig, sőt Lipcséig. A már-már beálló elszegényedés helyébe újból a jólét lép; iparosaink és kereskedőink aranykorszakukat élik. Egy tekintet a statisztikába gyorsan meggyőz minket erről. Erdély kivitele a keletre szigorúan vett iparczikkekben 1842-ben 5.723,238 frt; 1843-ban pedig 6.144,837 frt. volt, az akkori viszonyokhoz képest igen nagy összeg. S ez így tartott, folytonosan növekedőleg, néhány évtizeden keresztül, egészen a hetvenes évekig, illetőleg 1879-ig. Csak ekkor kezd hanyatlani ismét egyidejűleg a vasut megnyitásával Romániába. Valóban sajátságos. Míg másutt a vasutak csak előnyöknek vannak iparnak és kereskedelemnek, nálunk, illetőleg a határszálen az ellenkező konstataható. A karavánok hirtelen megszűntek, a kivitel s behozatal jobbadán a vasutak közvetítették, de egyuttal Ausztria helyzetét is megkönnyítették velünk szemben.

Keleti kereskedelmünk a tizenkilencedik században leginkább Romániában összpontosul. Törökországot elvesztettük a vesztéglesek, majd állandó határszárak által, Szerbiával fővárosunk s részben Felső-Magyarország áll összeköttetésben. Erdély csak a legújabb időkben kezd tért foglalni, mióta t. i. Romániával kötött a vámháboru. Ép ezért e helyen leginkább romániai kereskedelmünkre kell súlyt fektetnünk, annál is inkább, mert Bulgáriába s a többi keleti tartományba is Románián át mentek árunk, tehát a kivitelben úgy is nagy részt Romániánál figurálnak. Statisztikai adataink egész Ausztri-Magyarországról szólnak, minthogy speczialiter Magyarország kivitelét feltüntető adataink csak 1882 óta vannak; de e helyen kiválóan hangsúlyozandó, hogy kivitelünk a keletre nagyobbára csupán Erdélyből történik, mely századok óta kizárólag a szomszéd állam népszokásaihoz és korlátolt igényeihez alkalmazkodva, egyenesen Románia számára termelt.

1876-ban monarchiánk s Románia között kereskedelmi és vámszerződés kötött. Mily hatással volt e szerződés egyrészt monarchiánkra, másrészt Romániára, mutatják a számok, melyeket itt csak röviden akarok felemlíteni.

A kivitel volt frankokban.

1871-ben 49.7 millió; a behozatal 36.9 millió

1872-ben 81.7 „ ; „ 38.7 „

1873-ban 68.8 „ ; „ 39.3 „

1874-ben 55.5 „ ; „ 48.3 „

1875-ben 38.7 „ ; „ 40.2 „

1876-ban 63.8 „ ; „ 73.9 „

tehát ezen hat év alatt kivitelünk átlaga 61.3 millió, míg behozatalunké 47.05 millió frank.

(Folytatása következik.)

Az „Utlapu” tárczája.

„Déva előtt.

Először érzem kedves illatod,
Zamatos lég, Erdély levegője!
És ime már is mámoros vagyok,
Pedig alig ittam még belőle.

Hát még a fenyvesid zugó tövében
Ős rejtelméidbe hagysz pillantnunk,
Ha borod izleljük, lányaid látjuk, —
Milyen lesz akkor a mi mámorunk!

Kiss József.

*
Hegyek közül.

(Zenéjét szerette Sipos Antal.)

Hegyek közül hegyek közé
Száll a lelkem,
Mint a sas, a melynek szárnya
Meg-meglebben;
Átrepülök mérhetetlen
Messzeséget:
Még se látlak, édes rózsám,
Sehol téged!

Rábízom a sebes szélre
Sóhajtasom,
S mintha volna életem egy
Tündéralom:
Édes dalban forrón dobban
Meg a szívem,

elrepül az embertől ennyi mulatság alatt és ezért csak egy vágyam van: engedjenek Dévaig aludni.

Ábrányi Emilné.

Nem a ki jól kezdi, de a ki jól végzi, azé a dicsőség.

Völgyi Kornélia.

Azt mondják: mindenütt jó, de legjobb otthon. Igaz! S utazásunk hangulatának jellemzésére nem mondhatok találobbat, mint azt, hogy mindenütt otthon éreztük magunkat.

Várdi Antalné.

Kirándulások idején a mulatságok után való pihenés oly szükséges, mint a ruhához a belés. — Rendező urak! ne feledkezzenek meg a pihenés szükségességéről.

Gelléri Mórné.

Magyarországot előbbre viszi a Főváros s regenerálja a Vidék. Ha nem volna a mi derék vidéki népünk oly szívósan becsületes, tiszta és erős, akkor is előre mennénk talán, — csak hogy a pokol felé. Így azonban mindnyájan vigan utazunk (ugy kell lennie) az Üdvösség gyorsvonatán.

Kenedi Géza.

Irodalom és művészet — s bor és borvíz csak együtt üdit, lelkesít és éllet

Király Pál.

Legyünk igazságosak önmagunkhoz, midőn szeretjük azt, a mi a miénk — a magyar művészetet és irodalmat.

Malland Oszkár.

Valahányszor Erdély földét látom, olyforma érzélem fog el, mint szerelmem első tárgyának látásakor. — Hunyadm. határán, aug. 22. P. Szathmáry Károly.

Mikor a „Könyvek”-et irtam,
Egyetlen könyvet se sirtam;
De hogy olvasták előttem:
Nem is sirtam, hanem bögttem.

Hevesi József.

A szerkesztő csak egy szójátékot kért a lap számára; én nem szoktam a szavakkal játszani.

Dr. Ferenczy József.

Nincs inpraktikusabb a poeta-népségnél. Lássák önök, még utazás közben is költeményeken töri a fejét; pedig a legszebb kész költeményben: a természetben gyönyörködhetnek!

Szana Tamás.

Erdélybe érkezünk. Mindenki szép hegyeit bámulja; én azonban a szép Völgyit, hogyha — czimbalmozik.

A-i.

*
Csaba tragédiája.

(Egy lopott lap Komócsy uti vázlataiból.)

Éhezve várva-vártam Csaba állomást, gondolva: kapok ott enni ha nem mást, ha nem is áldomást, legalább egy kis paprikást. De a mily üres maradt gyomrom, annyira megnyult orrom; mert tenger népet s köztük elég sok szépet látni ugyan láttam, hanem ételért hasztalan kiabáltam. Mäskor, ha Csabá felé megyek, az étteremnek oda se nézek, s ha megkérdeznék, hogy enni mit kérek, hetykén felelek: veletek pipát se cserélek!

Ama bizonyos láthatatlan röpirat.

(Folytatás.)

No hát mi ezt a hangot értjük és méltányoljuk még most is, mert egy tisztviselőre nézve felette végtelen dolog, ha még azt a csekély fizetését sem kapja meg rendesen.

De tudjuk azt is, hogy mit fog a megindítandó eljárás rendjén mondani erre mentesül a város: be kellett volna szabályszerű pontossággal szedni évről-évre az esedékessé vált illetékeket az egyes hasznélvező felektől; s a mi e mellett hiány mutatkozott, annak fedezhetése végett el kellett volna az üzemtervszerint kihasználható fatermésnek fölöslegét adni évről-évre, a kezelési szabályok értelmében e célból kiírandó árverés útján, mert tudva van, hogy a hétfalusi erdők évi költségvetése úgy van megállapítva, miszerint a bevételek évről-évre éppen fedezték a kiadásokat. Ha tehát a kezelő bizottság kísérletet tett volna, minden előírt szabályok értelmében fedezni a szükségletet, most fennakadás sem lehetne a fizetésekben, mert csak akkor áll be a mulhatlan szükségesség ideje arra nézve, hogy a város más alapokból is előlegezen, ha mindezen módok célhoz nem vezettek volna. És így tovább...

Azonban, hogy eleje vételessék a város ezen elvetésének is s nehogy utóvégre még ő is reánk hárihassa a felelősséget azért, hogy nem tettük meg ezen szabályellenes eljárás miatt a törvényben előírt intézkedéseket, azaz: nehogy ő is Arisztideszként elkövetesse azt az elmes célzást valamely újabb röpiratban, miszerint „az kérdésbe sem jött, hogy kinek a hanyagsága miatt nem lettek ezen összegek felszedve annak idején”... még folyó évi márczius hó 20-án következő indítványt tettük az arra illetékes hatóságoknál:

„Hivatalos uton nyert értesülés és közvetlen utánjárás folytán meggyőződtem a felől, hogy a Bácsfalu, Türkös, Csernátfal, Hosszufalu, Tatrag, Zajzon, Pürkerecz községek határának „Százaz-tömös” nevű dűlőjében fekvő u. n. „hétfalusi erdők” sok tekintetben másképen kezeltek és használtak, mint a hogy azt a nagyméltósága földm., ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium által 1884. évi 8270. számú magas rendelettel jóváhagyott ideiglenes erdőhasználati terv és kezelési szabályok rendelik.

Különösen panasz van az ellen, hogy az 1883. —1887. évekre előirányzott kezelési, őrzési és üzemterv készítése költségek és adók fedezésére mulhatlanul szükséges összegek nem fizettetnek be az érdekelt felek részéről a fa- és legelő használatra jogosító utalványok kiszolgáltatásakor. Sőt még az évi zárszámadások lezárása után sem teszi ezt pontosan a fenn nevezett hét község. S e miatt a szóban forgó erdők ideiglenes kezelésére hivatott pénzalap, illetve az ez idő szerint azt kezelő városi pénztár gyakran azon helyzetben van, hogy a kezeléssel és őréssel együtt járó mulhatatlan kiadásokat nem fizetheti ki pontosan; és annak folytán az 1879. évi erdőtörvény 21. és 22. §-ába ütköző cselekmény követtetik el, mert rendesen és pontosan nem fizetett közeget nem is lehet várni és követelni a gazdasági terelés szerinti erdőkezelés és őrzés biztosítását.

Innen származik aztán még az is, hogy az évi zárszámadások idáig még mindig hiányosan és elkésve adattak be; sőt, hogy 1885. évről azok még maig sin-

cenek illetékes helyre felterjesztve; a rendszeres erdőgazdasági üzemtervek sem készülhettek el a szabályokban megállapított időre és sorrendben, s végül, hogy a kezelés és őrzés számos visszaélésről és mulasztásról érkezett be panasz az illetékes hatósághoz, a mely kénytelen volt ennek folytán több rendbeli fegyelmi vizsgálat elrendelését indítványozni.

Ezzel kapcsolatban meggyőződtem azonban arról is, hogy Brassó város és Csernátfal, Hosszufalu, Tatrag, Zajzon és Pürkerecz községek között az utóbb nevezett öt község határán fekvő erdőkre nézve közmegegyezéssel bizonyos „Egyezés” jött létre, a mely egyebek közt a fennemlített kezelés, őrzés- és üzemtervkészítés stb. költségeinek miként leendő fedezését is megállapítja; és illetékes uton módosítani akarja a nevezett kezelési szabályoknak erre vonatkozó részét.

(Folytatása következik.)

Gáspár-ünnepély.

Mult számunkban említettük, hogy vasárnap d. u. tartatott meg Sepsi-Szentgyörgyön a Gáspár-ünnepély, melyről akkor csak tér szűke miatt nem emlékeztünk meg részletesen.

E helyen közöljük Koós Ferencz kir. tanácsos, Brassó megye érdemben dus tanfelügyelőjének gyönyörű üdvözlő beszédét, mely következő:

„Szeretve tisztelt barátunk és pályatársunk! A hazai tanfelügyelők, a te őszinte barátaid és pályatársaid lelkesedéssel fogadták néhai Várady Károly feledhetetlen emlékű kartásunknak mult évi aug. hó 3-án kelt felhívását, melyben egyebek között ezeket írta volt:

Gáspár János alsó-fehérmegyei tanfelügyelő tisztelt kartásunk ez év nyarán éri el 70-ik évét s ugyanakkor lesz 40 éve annak, hogy ő Kolozsvárt az első népnevelési ünnepélyt rendezte Pestalozzi emlékére, a mikor egyszersmind annak működése történetét ismertette. Mily fáradhatatlan hasznos munkása volt Gáspár János azóta a magyar hazai tanügynek, mindnyájan tudjuk.

„E körülmény néhányunkban azt a gondolatot ébresztette fel, hogy miután a tanfelügyelőknek úgy is ritkán van alkalmuk a barátságos összejövetelre s f. augusztus 31-én Kolozsvárt az E. M. K. E.-nek évi közgyűlése lesz, jó lenne az alkalmat felhasználva, Gáspár Jánosnak tiszteletére egy kis ünnepélyt rendezni, mely alkalommal az összes kartársak sajátkezűleg aláírt kabinet nagysága arcképével egy albumot adnának át az ünnepeltnek.”

Azonban másképen akarta az isteni gondviselés. A mi feledhetetlen hű barátunk és kartársunk, a ki mindnyájunk által üdvözölt indítványának megvalósításához már hozzá is fogott volt, a ki irántad érzett tiszteletünket, szeretetünket a magyar tanügy terén kifejtett munkásságodat és érdemeidet méltóképen tolmácsolhatta volna, mult évben Kolozsvárra történt összejövetelünk előtt néhány nappal mindnyájunk fájdalmára, a magyar népnevelés igen nagy kárára egy jobb hazába költözött.

A veszteség fájdalmát mindnyájan oly mélyen éreztük, hogy az alig behantolt baráti sir göröngyei számára sem voltak elegendő könnyűnk, nemhogy még az öröm számára is jutott volna. Az elhunyt barát

véletlen elvesztése felett érzett keserűség, az élőbarát érzett tisztelet és szeretet nyilvánítását egyelőre szívünkben elnémította. Bár nem várt az elhunyt pályatárs tőlünk már semmit; de mi mégis mindnyájan a kegyelet égő szövétnékel az ő még friss sirjához siettünk s feleadtük pillanatra az élő hű barátot s kartársat, hogy az elhunytat könyünk szivárványán át még egyszer lelki szemeink elé állithassuk, úgy, miként ő közöttünk élt s a tanügy szolgálatában munkálkodott.

Ma azonban, miután az elhunyt kartárs iránt a kegyeletes megemlékezés adóját teljesítettük, bála az isteni gondviselésnek, a legtisztább öröm napjára virradtunk, mert ime abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy tégedet a magyar tanfelügyelők érdemdus Nesztorát, a magyar tanügy 41 éves, fáradhatatlan és kitűnő bajnokát a legtisztább baráti és kartársi örömerzések között üdvözölhetünk.

Negyvenegy éves közhasznú pályára innen visszatekintve, nyílt és férfias hangon szűk előtted ama őszinte vallomást, hogy nem hiában éltél, sőt előttünk tűzszlopoként világítottál, hogy reád tekintve, téged példányképpül választva, nehéz pályánkon, a félreismeretetés tövisai által okozott sajgó sebek között se csüggedjünk, sőt a népnevelés országa határának szélesítésében lépésről-lépésre előre törni igyekezzünk.

Ugyanis hazafias és magasztos ügy az, a melynek mi zászlója alá esküdve, édes magyar hazánk tanügyét, népnevelését szolgáljuk S te voltál és vagy hazánk alkotmányos új korszakának felderülése óta a mi rendületlen zászlótartónk. E zászlóról e szavakat olvassák le lelkeszemeink:

„Ne csüggedj kicsiny sereg, mert az Ur győzelemre vezet!”

Sőt küzdöttél, harcztál te szent ügyünk mellett már akkor is, midőn a tanodák falai közül kilépve, magunknak más életpályát választottunk. Egyedül állva, egyedül küzdve is lankadatlan munkássággal fáradoztál a magyar tanügy szebb jövője érdekében. — Rendületlenül hittél egy szebb jövőben s ime hited nem csal meg, reményed nem hiusult meg. Ma 60 magyar tanfelügyelő, az addig hirtől sem ismert községi állami és a számban azóta megkészsereződött felekezeti tanítók hatalmas tábora áll a magyar népnevelés zászlója alatt melletted.

Bizony az emberi lét alkonyáról még egyszer visszatekintve, — nemes önérzettel mondhatod el a költővel te is „Non omnis moriar!” A te neved, mint képezdeigazgatóé, mint kitűnő tankönyv íróé, mint buzgó szakképzett tanfelügyelőé, kitörölhetetlen betűkkel van hazánk népnevelésének történetlapjára feljegyezve.

„A Gáspár olvasónyv” korszakot alkotó tankönyv volt az absolutismus szomorú éveiben, mint ilyen üdvözötte az ujkorok s az még ma is és az fog lenni még sok ideig a magyar népiskolákban.

Mint kitűnő paedogag élni fogsz te műveidben és a hálás utókor emlékeiben még akkor is, midőn mi a te tisztelőid, kartársaid már régen alámerültünk a feledékenység néma éjjelében...

De ennek tudata nem hogy megzavarná mai örömünket, sőt büszkévé tesz annak meggondolása, hogy mi is a tisztelőid, a te kortársaid voltunk s ved egy szent ügy szolgálatában álltunk, éltünk és küzdöttünk. A te példának törhetlen hűséggel való követése erőt, kitartást adand nekünk s ha ezernyi akadályokkal találkozva, ottan lankadást érzénénk: reád emlékezve ismét kezeinkbe ragadjuk a népnevelés háromszínű lobogóját; a te neved a te fényes példáid lesznek a minket lelkesítő jelszavak, melyeket hangoztatva a magyar népnevelés szent ügyét életünk véglobbanásáig hiven szolgálndjuk.

Szeretett barátunk és kartársunk! Fogadd a mai nap emlékeül, fogadd iránta való őszinte tiszteletünket és szeretetünket zálogául, fogadd 41 évre terjedő közhasznú munkásságod elismeréséül e diszalbumot, mely a tégedet őszintén szerető és tisztelő kartársaid arcképeit foglalja magában, fogadd az összes kartársak nevében, azoknak legszivesb üdvözlöte mellett azzal a szives indulattal, melyel én azt neked, azoknak nevében átnyújtani szerencsés vagyok.

Kérésünk hozzád csak az, hogy tarts meg minket továbbra is egyen-egyen nagyrabecsült barátságodban, melyre mi sirig érdemesek lenni óhajtunk, akarunk.

Mi pedig az egek urához emeljük szívünket és kérjük: „Uram, életnek ura, adj a mi szeretett barátunknak, kartársunknak nemesen megfutott életének alkonyán állandó egészséget, lelki vidámságot, adj napjaihoz napokat, éveikhez éveket és boldog késő véniséget!”

A hazai összes pályatársak és néptanító érzelmeit tolmácsolom midőn ezt kiáltom: Eljen Gáspár

S ott látom meg tündér-arczod
Tisztán, hiven!

Komócsy József.

Hunyad.

Hol Hunyadi hősleg csatázott,
Zöldül a tér, dús a mező,
S mely egykor, régen vérben ázott,
Nyugodt a bércz, a környező.

Erdély! Hősök dicső vidéke!
Multban dicsővé lett neved;
Jövődnek fényes messzesége
Tegyen boldoggá Tégedet!

Várady Antal.

Unterwegs.

I.

Leise fließt der Maros' Fluth,
Langsam wandelt die Vasut,
Und doch allzuschnell für mich:
Ungarland, ich liebe dich!
Allerwärts ist's bei Dir gut.

II.

Wohl, nun sind wir bald in Déva,
'S wird ein liebes Städtchen sein,
Fänd ich dorten eine Eva,
Möcht ich gleich ihr Adam sein.

Paul Dehn.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Ábrányiné Wein Margit ma a regeli vonattal elutazott Aradról. Utján Élő Koszoru kíséri. — Komócsy József soha meg nem irandó költeményével elragadta az aradi közönséget. — Kis József Aradtól Dévára aludt. (Jó'cz'kát!) — Kenedi Géza kenei magát, mivel Aradon csömört kapott. (Nem a hangversenyen. Szerk.)

Fölfedezés. Dolinay Gyula ma d. u. 3 óra 2 p. kor, toaszt alkalmával véletlenül a következő új szavat fődözte fel: „megcselekedődjék”. A fölfödözés óriási feltűnést keltett egész Erdélyben.

Hevesi József ma d. u. 2 óra 55 perczkor Budapestre visszautazott. Távozásakor még az ég is „könyezett”. Szalonkájátja egészen elázott.

Jeles mondások.

Nézi a mi kiterjeszthető németünk (Dehn) a mel-lünkre tűzött I. M. T. jelvényt.

— Nemde, ez németül van gondolva s azt teszi: „Ich muss trinken.”

Ujkori átok: Irj nekem csevegést Hevesi és olvassa fel Temesvári. A Mór.

Szerkesztői üzenetek.

G—ri Mór. (Itt.) Költeménye nem közölhető. S aztán mintha ön plagizálna is:

„Késérő lapuval...”

Mintha hallottuk volna már ezt valahol!

János a tanfelügyelő Nesztora, éljen a mi szeretve tisztelt barátunk és kartársunk.

Sepsi-Szentgyörgy, 1887. augusztus 28

Koós Ferencz,
kir. tanácsos tanfelügyelő.

Helyi és vidéki hírek

Megyei közgyűlés. Brassó megye törvényhatósági bizottsága f. évi szeptember hó 7-én d. e. rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya: ő felsége előtti hódolat-kifejezésre küldöttség választása.

Tiszta jövedelem. Az írók és művészek társasága által rendezett irodalmi és művészi előadás tiszta jövedelme 303 frt 80 kr. Ezen összeg a magyar kisdédvódák s a szépitési egyesület között egyenlően fog felosztatni.

Az írók s művészek által adott irodalmi és műveszi előadás alkalmával szavalt költemények közlésére vettünk több oldalról felszólítást. Habár ezen költemények nem is egészen újak, szívesen engedünk a közkíváncsúnak és successive közölni fogjuk azokat.

Pályázat. A kereskedelmi s iparegyesület ez uton értesíti az érdekelteket, hogy Pozsony sz. k. város tanácsa árlejtést hirdetett 35 méter kék zubbonyposztóra; 470 m. szürke téli posztóra; 520 m. vászonra (calikot), 87 pár szizmára. A szabályszerűen bélyegzett ajánlatok f. évi szeptember hó 10-ig adandók be Pozsony szab. kir. város tanácsánál.

Megszüntető határozat. A brassói kir. törvényszék a lapunkban szellőztetett Lőrinczy Czeczilia-féle ügyben — melyben panasz emeltetett Hiemesch Ferencz városkapitány ellen hivatalos hatalommal való visszaélés, a személyes szabadság megsértése és becsületsértés miatt — tárgyi tényálladék hiányában megszüntető határozatot hozott, sőt a városkapitány eljárását nem csak helyesnek, hanem kötelességszerű-

nek is jelentette ki. Az érdekes ítéletet lapunk jövő számában már azért is közölni fogjuk, mert az egész dolog lapunkban lett szellőztetve.

Brassói posztók Debreczenben. Biedermann E. s fia debreczeni nagy posztókereskedő czég szerződés-szerű üzleti összeköttetésbe lépett több helybeli posztógyárossal, mely szerint ő nagy raktárt fog tartani brassói posztókból, a melyeket az Alföldön meg akar honosítani. Nevezett czég már is nagyobb vásárlásokat és rendeléseket eszközölt itt.

Népfölkelesi munkák. A brassói szíjgyártók most szállítják be a népfölkelesi munkákat Kolozsvárra. — Tegnapelőtt ment el 14 nagy láda s most naponként megy néhány utána. Csak a brassói áruk átvétele mintegy két hetet fog igénybe venni.

Hazánk és Oroszország közötti kereskedelmünk emelésére, különösen növényi és állati nyers termékekre nézve f. évi szeptember 1-én új közvetlen vasuti tariffa lép életbe. Felvilágosításokat szívesen nyújt a brassói kereskedelmi és iparegyesület titkári hivatala a rendes hivatalos órákban.

Különvonat Brassóba. A m. kir. államvasutak Brassó városi menetjegyirodája f. hó 9-én külön vonatot rendez N-Váradtól Brassóba s 11-én Sinaiába. Az ut részletes tervezetét melléklet gyanánt adjuk jövő számunkban. Felesleges mondanunk is, hogy mi nagyon örvendünk annak, — ha idegenek mennél nagyobb számban látogatják városunkat s nevezett városi menetjegyiroda valóban nagy szolgálatot tesz városunk érdekeinek.

Kirándulás Sinaiába A m. kir. államvasutak Brassó városi menetjegyirodája aug. 27-én külön vonatot rendezett Sinaiába, melyen 267 személy vett részt. A kirándulás — mint értesülünk — kitűnően sikerült s a résztvevők nemcsak meg voltak elégedve, hanem külön elismerésüket fejezték ki az iroda főnökének.

A szerkesztő postája.

H. J. Megkaptuk; sorát keritjük. A régi genreből szívesebben vennők.

Hallgató jogász. Bizony igaza van a közmondásnak: Hallgatni arany. Csak hallgason is, kérem, legalább meggazdagodik. De kívánjuk, hogy ne ily gondolatokkal.

B...ó Á...d. Szívesen látjuk. Sorát keritjük De prózát szívesebben veszünk. A mi az ottani tudósítónkat illeti, igaza van: az kitűnő. Nagy köszönettel is tartozunk neki.

Nyílt tér.*)

Alulirott ezennel kijelentem, hogyna „Kronstädter Zeitung“ 198. számában „rendőri hírek“ czimén közölt pinczernőimnek vallomásai teljesen valótlanok, minthogy jelenlétemben olyasféle soha sem fordult elő. Szebenbe való utazásomat illetőleg meg kell említenem, hogy ott üzleti dolgain voltak.

Minniger Anna,
a „Cirkuslovárnához“ czimzett
kávéház tulajdonosnője.

*) E rovat alatt megjelenteknek sem alakjáért, sem tartalmáért felelősséget nem vállal a szerk.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. szeptember hó 1-én.

Román papírpénz á 20 frankos	8.63 vétel	8.65 eladás
ezüstpénz á 20	8.60	8.62
Napoleon d'or (aranypénz)	9.97	9.69
Török lira	11.25	11.26
Arany	5.88	5.90
Orosz papírrubel	109.50	110.50

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Sztérenyi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Egy tanoncz leány

egy jó házból alulirotnál teljes ellátásra felvétetik. Gondos nevelés és figyelem mellett kitűnő alkalom van ki-képzésre a zenében.

Jaschik Gyula,

Kath. főtemplomi karmester és énektanár.
Iskola-utca 85. sz. (a nagy ev. templom mellett.)

Két csinosan

butorozott szoba

havanként kiadó.

Klastrom-utca 568. sz. a.,
I. em., 2. lépcső.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (léleg-zethiány), idült bronchialkatharrh,
levegő kilehelés által.

=(Rectal-injectio utján.)=

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi rövid összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szószerintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

„Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hővőség. A test súlya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőltetőbb életmódot is folytathatja.“ „Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.“ Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózus állapota állott be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől-egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gázexhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmaztatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt, csomagolás 30 kr., készpénzért vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
22 hatásu. 50

Legfinomabb

SÓSBORSZESZ

Kenyeres Károly

(415' 5—12

kir. orsz. szabadalmazott szesz-különleges-ségek gyárából.

Orvosi tekintélyek által megvizsgálva és ajánlva.

Sósborszesz-készítményem a bor legkiválóbb és leghasznosabb alkatrészeit tartalmazza és ezért minden oly sósborszesznél, a mely csak egyszerű spiritusból készül nemcsak egészségügyi, hanem kosmetikai szempontból is határozottan inkább ajánlható.

Kapható minden gyógyszerárban s nagyobb fűszerkereskedésben.

NEW-YORK

KIZÁRÓLAG KÖLCSÖNÖSSÉGEN ALAPULÓ BIZTOSÍTÓ
TÁRSASÁG.

Alapított 1845-ben.

Biztosítéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

Alapítása óta 1886. január 1-ig a „New-York“	222,912 kötvényt állított ki, biztosítván	3 624,647.762 frankot
Évi díjakban bevett		746,373 352
Kamatokban bevett		189,309.454
Szerződések esedékességeért fizetett		228,008.072
Nyereményekért és vásárlásokért fizetett		233,687.453

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai.

BERLINBEN

LONDONBAN

BÉCSBEN

BRÜSSELBEN

KOPENHÁGÁBAN

MADRIDBEN

PÁRISBAN

AMSTERDAMBAN

RÓMÁBAN

TURINBAN

KRISTIANIÁBAN

LISSABONBAN

PÉTERVÁROTT

VEVEYBEN

STOCKHOLMBAN

KONSTANTINÁPOLYBAN

BUDAPESTEN.

A NEW-YORK életbiztosító társaság tisztán kölcsönösségen alapul, nincsenek részvényesei, tehát az egész nyereség a biztosítottak közt osztatik szét.

Bővebb felvilágosításért fordulhatni a „NEW-YORK“ magyarországi képviselőségéhez:

Budapest, koronaherceg-utca 20. sz.

En, Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, bizonyítom, hogy e szer megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, — uraknál elősegít egy teljes erős szakállnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakállnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja a korai őszüléstől a legmagasabb korig. — Egy köcsög ára 50 fr, 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése v. posta-utánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA

(278) Budapest, 7—20
király-utca 26. szám alatt.